

En reise utenom det vanlige

■ Flyktet gjennom Afrika som tenåring

Ytterst i havgapet på Vestlandet bor en mann som på et tidspunkt i livet lå i en massegrav i Burundi. John Bosco Ngendakurio har ikke manglet på stoff til sin selvbiografi "Kryssild"

Av Fredrik Giertsen

Ved historiens begynnelse befinner vi oss hos John og hans familie på **landsbygda** nordøst i Burundi, og det virker som en vanvittig **usannsynlighet** at han skal finne veien til Norge. Men i dag bor han altså likefullt i Bømlo sør for Bergen, og hverdagen deler han med sin kone – som han møtte i en flyktningleir i Tanzania – og parets lille datter. Vi røper vel ikke for mye når vi antyder denne lykkelige slutt, for det "Kryssild" ellers byr på, er temmelig grusomt.

Massakrene i Burundi

John har fått hjelp av forfatter Jostein Holmedahl i arbeidet, og samarbeidet har vært vellykket. Historien er skrevet i et enkelt språk, og boken er da også utgitt med støtte fra alliansen Leser søker bok, som arbeider for å gjøre litteratur tilgjengelig for flest mulig uansett leseferdigheter. Dette betyr bøker som er tilrettelagt for folk med lesevansker, og en del innvandrere skulle vel også befinne seg i denne målgruppen.

John ble født i 1980, nesten på grensen til både Rwanda og Tanzania. Da han var tretten år gammel, satte urolighetene i området i gang for alvor. De ble utløst av at en gruppe tutsier som var tilknyttet hæren tok livet av den nylvalgte presidenten fra den tradisjonelt undertrykte hutumajoriteten. Dette var altså i 1993, året før det langt mer omtalte folkemordet i Rwanda begynte. Mens rundt 300.000 mennesker mistet livet i Burundi, var tallet kanskje tre ganger så høyt i Rwanda. Disse tragediene var i virkeligheten tett sammenfiltret og fulgte samme mønster.

Hutu og tutsi

Boken vier seg nesten i sin helhet til Johns oppvekst og flukt. Det faktum at faren var tutsi og moren hutu skulle gjøre situasjonen enda verre for ham da urolighetene satte i gang (derfor tittelen "Kryssild"). Her skal det ikke røpes for mye av handlingen, men han ble tidlig vitne til at begge foreldrene ble slaktet ned,

og den saklige beskrivelsen av hans vedvarende traume gjennom hele den lange flukten er nok bokens beste litterære prestasjon. Det relativt enkle språket passer også godt til den unge guttens virkelighetsoppfatning.

Den innflokke konflikten som plutselig sprang ut av Afrikas hjerte på 1990-tallet forklares også på en lett forståelig måte. Alt i alt er nok denne boka først og fremst en påminnelse om en tragedie som vel ingen helt har glemt, men den er allikevel en betimelig utdypning. Noe er også nytt: fokuset på Burundi er nokså uvanlig, og beskrivelsen av rasismen som møtte flyktningene i Tanzania var for meg hittil ukjent, men lærerikt stoff.

Noen utelatelser

Ettersom historien skrider fram øker også leserens **nysgjerrighet** på hvordan det nye livet til den tidligere hjemløse gutten arter seg. Hvordan fant han egentlig veien til Norge, hvordan har han og familien funnet seg til rette, og hvordan utfolder livene deres seg nå?

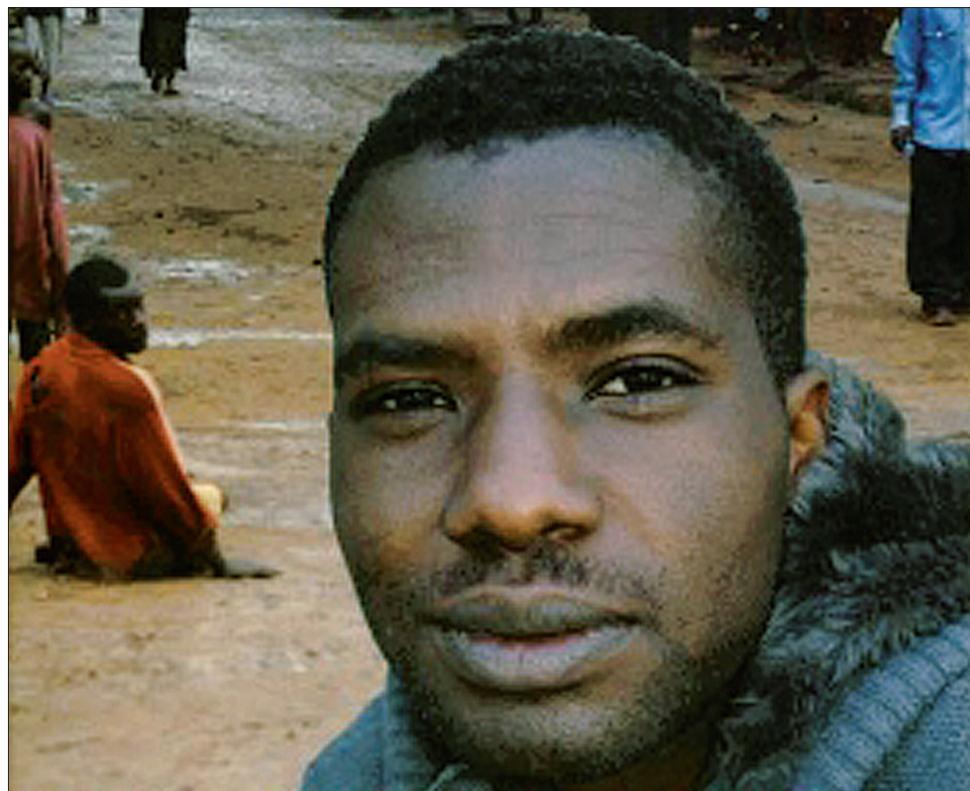
Dette får vi dessverre ikke vite stort om, og det er ikke fritt for at jeg synes boken svikter litt her. Det er naturlig at John føler han står i takknemlighetsgjeld til dem som sørget for at han til slutt fikk bosette seg i fred og sikkerhet, som for eksempel FN og UDI, men han burde allikevel delt mer av sine erfaringer fra denne prosessen. "Kryssild" er dessverre heller ikke noe innlegg i den livlige debatten vi har i Norge om hvor mange flyktninger vi bør ta imot og hvorvidt vi behandler dem som kommer på en god nok måte. Det synes jeg er **synd**.

Men dette er da også min eneste innvending mot boken. John Bosco Ngendakurio har et effektivt språk, og en kan bare oppfordre ham til å begynne å ta aktivt å ta del i samfunnsdebatten i sitt nye hjemland. Det er etter hvert blitt mange her i landet som har lignende dramatiske historier å fortelle, og det er også deres eget ansvar å unngå å gli inn i anonymiteten. Det er bare å stå på!

Bok:

John Bosco Ngendakurio med Jostein Holmedahl "Kryssild"

Lunde Forlag, 201 sider.

Interessant bok: John Bosco Ngendakurio har skrevet en interessant bok men sier lite om hvordan han kom til Norge ifølge skribenten. FOTO: Lunde Forlag.

Ordforklaring

Grav- sted der en død person er gravlagt. **Massegrav** - sted der veldig mange døde mennesker er gravlagt sammen.

Landsbygda- landet, ikke byen. Områder utenfor byen.

Sannsynlig- som det er stor sjanse for at kommer til å skje, som vi sikkert tror kommer til å skje.

Nysgjerrig- som er ivrig etter å få vite ting. **Synd**- her - sørgelig, ille

Oslo kommune
Storbyavdelingen
Tolkjetjenesten i Oslo

HAR DU BEHOV FOR Å FÅ OVERSATT VITNEMÅL, ATTESTER ELLER LIGNENDE?

ELLER HAR DIN VIRKSOMHET BEHOV FOR Å NÅ FRAM MED VIKTIG INFORMASJON TIL MINORITETSSPRÅKLIGE?

Tolkjetjenesten i Oslo oversetter alle typer dokumenter og informasjonsmateriale til og fra norsk og ca. 35 fremmedspråk. Tolkjetjenesten har 27 års erfaring som pålitelig og profesjonell leverandør av oversettertjenester.

Se våre nettsider for ytterligere informasjon om skriftlige oversettelser http://www.storby.oslo.kommune.no/tolkjetjenesten_i_oslo/

Ved forespørsel om pris og leveringstid, kontakt oss på tlf 22 99 58 76/ 22 99 58 77 eller pr. e-post: oversettelser@sby.oslo.kommune.no

JOBB SOM TOLK/OVERSETTER?

Er du opptatt av språk og har gode kunnskaper i norsk og et fremmedspråk?

Tolkjetjenesten søker etter gode tolker og oversettere på oppdragsbasis, spesielt i språkene arabisk, tamilsk, pashto/dari fra Afghanistan og sorani. Det er særlig behov for kvinnelig tolk i sorani. Andre språk er også aktuelt.

Se våre nettsider for oversikt over tolke- og oversettterspråk og hva som kreves for å ta oppdrag som tolk eller oversetter for Tolkjetjenesten. http://www.storby.oslo.kommune.no/tolkjetjenesten_i_oslo/

Er du interessert i å arbeide innenfor et spennende og krevende fagområde, ta kontakt med rekrutteringsansvarlig på tlf 22 99 58 87, via e-post til vesna.pacariz@sby.oslo.kommune.no eller til [tolketjenesten@sby.oslo.kommune.no](mailto:tolkjetjenesten@sby.oslo.kommune.no)

lettnorsk:

Han flyktet gjennom Afrika

John Bosco Ngendakurio (30) kommer fra Burundi. Da han var 13 år, ble foreldrene hans drept. Han måtte flykte gjennom Afrika. Nå bor han i Bømlo sør for Bergen.

Det var krig i denne delen av Afrika på 1990-tallet. Folkene hutu og tutsi krigen mot hverandre. 300.000 mennesker døde i Burundi, og kanskje tre ganger så mange i Rwanda. Boken til Bosco heter "Kryssild". Boken forklarer hvorfor krigen kom.

Boken har lett språk. Alliansen Leser søker bok har hjulpet Bosco å skrive boken. Leser søker bok hjelper forfattere som vil skrive på lettere norsk. Bosco har også fått hjelp av forfatter Jostein Holmedahl.

Boken forteller ikke om hvordan Bosco kom til Norge. Den forteller lite om hvordan livet hans er her. Det er synd. Vi blir veldig nysgjerrige når vi leser boken.